

Пролітфронт

(Квітень 1930 - Січень 1931)

Вільна академія пролетарської літератури (ВАПЛІТЕ)

- ВАПЛІТЕ — літературне об'єднання в Україні. Виникла у Харкові, існувала з січня 1926 до 28 січня 1928

Опис Адміністративне втручання посадовців від культури у творчі справи, посилення політичного тиску, навішування націоналістичних налічок примусили літературне об'єднання самоліквідуватися в січні 1931 року.

- Організація стояла на засадах творення нової української літератури шляхом засвоєння найкращих здобутків західно-європейської культури.
- Приймаючи офіційні вимоги комуністичної партії, в питаннях літературної політики ВАПЛІТЕ займало незалежну позицію і стояло на засадах творення нової української літератури кваліфікованими митцями, що ставили перед собою вимогу вдосконалення, засвоєння найкращих здобутків західноєвропейської культури. Лідером організації був Микола Хвильовий, який висунув гасло «Геть від Москви!». Президентами — Михайло Яловий (пізніше Микола Куліш), секретарем — Аркадій Любченко.

Абревіатура	ВАПЛІТЕ
Гасло	Геть від Москви!
Заснування	січень 1926
Розпущена	28 січня 1928
Тип	літературне об'єднання
Розташування	Харків , УСРР
Офіційні мови	українська
Лідер	Микола Хвильовий
Президент	Михайло Яловий (перший) Микола Куліш (останній)
Секретар	Аркадій Любченко

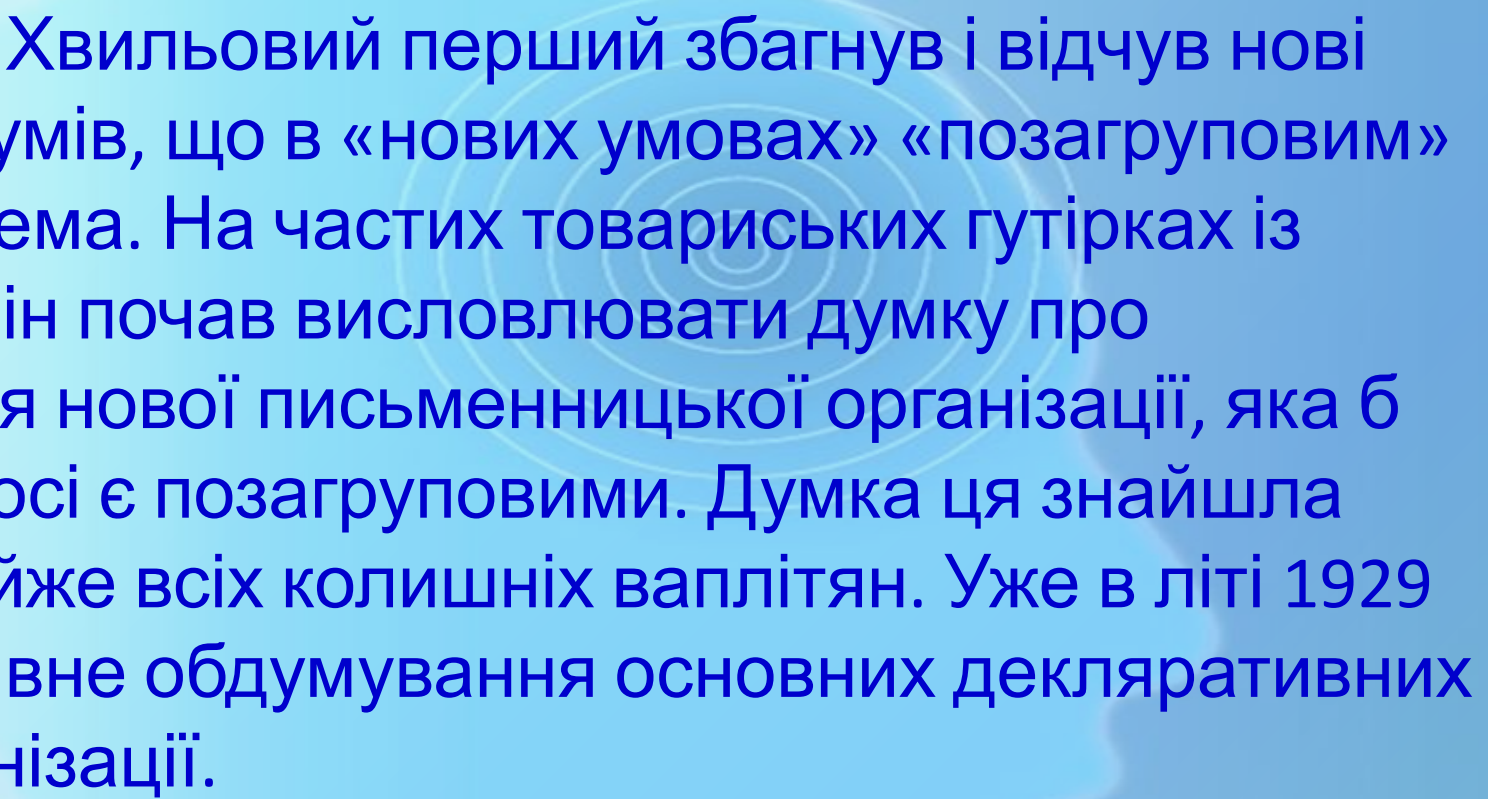
Завершення діяльності

- Погляди М. Хвильового зумовили критику ВАПЛІТЕ з боку партійних і державних діячів УРСР. Особливо гострих нападок зазнав твір М. Хвильового «Вальдшнепи». 28 січня 1928 р. було конфісковано вже надруковане 6-те число літературно-художнього двомісячника «ВАПЛІТЕ» *«через уміщення другого уривка з «Вальдшнепів» Хвильового, ВАПЛІТЕ змушена була «самоліквідуватися»*.
- Члени ВАПЛІТЕ продовжували літературну діяльність в альманасі «Літературний ярмарок» (1928–29) і організації «Пролітфронт». Члени ВАПЛІТЕ — одні з перших жертв репресій сталінського режиму

Пролітфронт («Пролетарський літературний фронт») — літературне об'єднання, засноване в квітні [1930](#) у Харкові

Коли Сталін, опершись на сконсолідовані (після довгої внутрішньої боротьби) традиційні російсько-імперські націоналістичні сили в ВКП(б), вчинив на XVI-ій партійній конференції фактично державний переворот, скупчивши в своїх руках неподільну владу диктатора-вождя, ситуація різко змінилася. Про свободу й ліберальні ідеї «позагрупових» письменників годі було вже думати. Потрібно було по-новому перешиковувати сили, міняти тактику й пристосовуватися до нових лютих обставин.

Як завжди, так і тепер, Хвильовий перший збагнув і відчув нові суворі повіви. Він зрозумів, що в «нових умовах» «позагруповим» письменникам місця нема. На частих товариських гутірках із своїми однодумцями він почав висловлювати думку про актуальність створення нової письменницької організації, яка б охопила всіх тих, що досі є позагруповими. Думка ця знайшла живий відгук серед майже всіх колишніх ваплітян. Уже в літі 1929 року почалося колективне обдумування основних декларативних принципів і назви організації.

- На одному з засідань Юрій Яновський пропонує новий проект назви організації ПРОЛІТФРОНТ – Пролетарський літературний фронт. Хвильовий захоплений. Усі підтримують. Назву організації знайдено й затверджено. Правдоподібно в листопаді 1929 року в періодичній пресі появилася декларація нової організації, що мала назву ПРОЛІТФРОНТ – об'єднання студій пролетарського літературного фронту. її підписало понад тридцять членів основоположників на чолі з М. Хвильовим, М. Кулішем, П. Тичиною та О. Досвітнім.

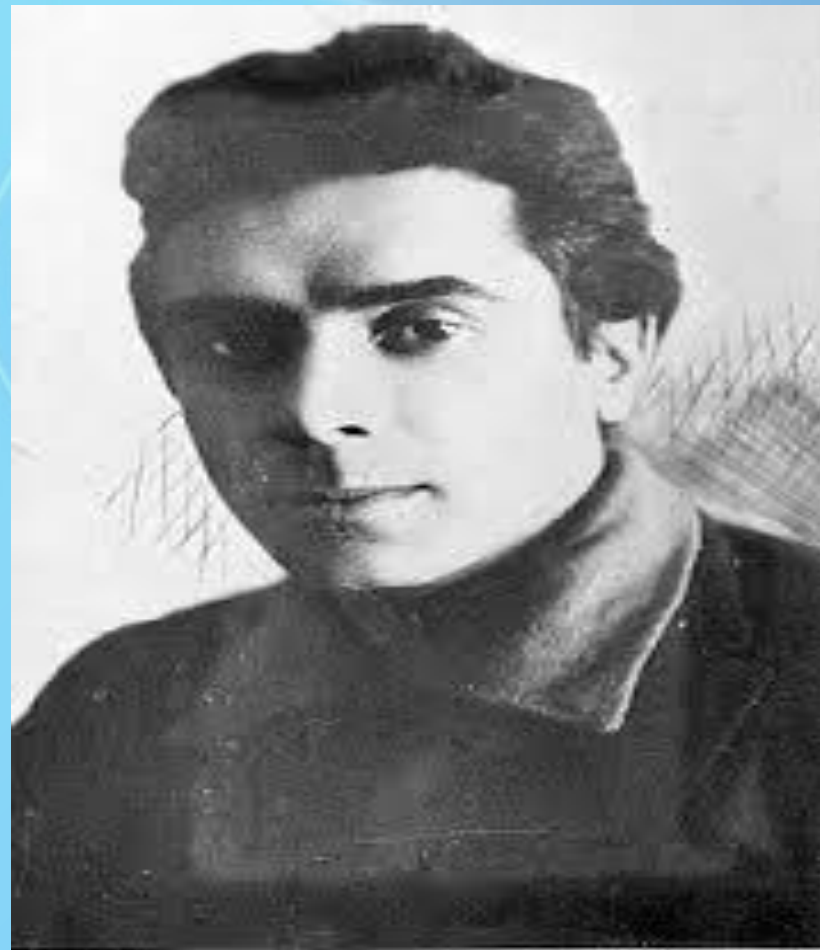

Основне завдання організації

- **Основне завдання організації** – висока мистецька та ідейна якість творів, марксистська ідеологія і боротьба проти всіх буржуазних і націоналістичних ухилів, у тому й – хвильовізму. Діяльність письменника – це «служба сьогоднішньому дневі». Письменник повинен бути в колгоспі, на фабриці, на заводі. Там він влучається в працю, відкриває молоді робітничі таланти, залучає їх до літературно-мистецьких студій і організацій. Отже, зневажений колись М. Хвильовим масовізм стає тепер бойовим завданням ним же створеної організації.

Микола Хвильовий

Пролітфронт видавав літературно-критичний місячник [«Пролітфронт»](#), що виходив у Харкові з квітня до грудня 1930 р. У журналі друкувалися М. Хвильовий, [П. Тичина](#), [Ю. Яновський](#), [Остап Вишня](#), [Ю. Шовкопляс](#), [В. Мисик](#), [П. Панч](#), [І. Сенченко](#) та ін.

- Адміністративне втручання посадовців від культури у творчі справи, посилення політичного тиску, навішування націоналістичних налічок примусили літературне об'єднання самоліквідуватися в січні 1931 року.

Дякую за увагу

